

Žebříček českých nemocnic dle jejich finančního zdraví (2011)

ÚVODEM

Nezisková zdravotnická organizace HealthCare Institute (HCI) ve spolupráci s odborným partnerem - společností CCB - Czech Credit Bureau, a. s., (CCB) - zrealizovala již v roce 2008 jako první svého druhu unikátní hodnocení českých nemocnic na základě jejich finančního zdraví. Vycházíme z obecného faktu, že dobrá finanční kondice našich nemocnic ovlivňuje dlouhodobě jak kvalitu poskytovaných služeb, tak i spokojenost pacientů a zaměstnanců nemocnic. Zde Vám proto předkládáme výsledky nejnovějšího ročníku.

Žebříček nemocnic (2011)

Hodnocení nemocnic se provádí již čtvrtým rokem, a to na podkladě zveřejnění jejich finančních výkazů v Obchodním rejstříku (pro obchodní společnosti) a v systému RARIS (nově UFIS) pro příspěvkové organizace, a to minimálně za uplynulé dva po sobě jdoucí roky. V letošním ročníku tudíž za roky 2009 a 2010.

V prvním ročníku bylo do tohoto hodnocení zařazeno 112 nemocnic, z toho mělo 59 nemocnic právní formu obchodní společnosti, 42 nemocnic bylo krajskými a městskými příspěvkovými organizacemi a 11 fakultních nemocnic. Medián indexu u obchodních společností byl v tomto roce -4,25 (průměr -4,31), u příspěvkových organizací dosáhl medián výše 1,54 (průměr (0,79) a u fakultních nemocnic to bylo 3,04 (průměr 1,36).

V loňském roce splnilo podmínku zveřejnění finančních výkazů, a bylo tudíž do ocenění zařazeno 54 obchodních společností, 40 příspěvkových organizací a 11 fakultních nemocnic, celkem tedy 106 subjektů. Medián u CCB INDEXU v případě obchodních společností dosáhl hodnoty -5,01 (průměr -3,96), u příspěvkových organizací to bylo 2,41 (průměr 2,25) a u fakultních nemocnic pak 1,40 (průměr 1,46).

CCB INDEX měřený mediánem se mezi lety 2008 a 2009 zhoršil u obchodních společností a fakultních nemocnic (v tomto případě podstatně), pouze příspěvkové organizace vykázaly jeho zlepšení.

Do letošního ročníku se dostalo 102 nemocnic, v jejichž rámci bylo 53 obchodních společností, 38 příspěvkových organizací a 11 fakultních nemocnic. Medián CCB INDEXU dosáhl záporných hodnot u všech typů nemocnic. Konkrétně to bylo: u obchodních společností -6,8 (průměr -4,6), u příspěvkových organizací to bylo -1,4 (průměr -1,5) a u fakultních nemocnic pak -2,4 (průměr -1,7).

Mezi roky 2009 a 2010 tak došlo ke zhoršení CCB INDEXU u všech typů nemocnic. Nemocnice obchodní společnosti a fakultní nemocnice zaznamenaly v těchto dvou letech shodné zhoršení, které bylo větší než v případě krajských a městských nemocnic příspěvkových organizací.

Kategorie Nemocnice - obchodní společnosti

V kategorii obchodních společností, měřeno CCB INDEXEM, první místo získala, stejně jako v předchozích dvou ročnících, Nemocnice Kadaň, s. r. o. z Ústeckého kraje. V pětici nejúspěšnějších je jediná, která nemá sídlo v Jihočeském kraji. Druhé místo obsadila Nemocnice Prachatice, a. s., která v loňském ročníku skončila na místě třetím. Mezi prvními deseti nejlepšími nemocnicemi bodovaly akciové společnosti, bylo jich tam osm.

Pořadí v roce 2011:

1. Nemocnice Kadaň, s. r. o.
2. Nemocnice Prachatice, a. s.
3. Nemocnice Český Krumlov, a. s.
4. Nemocnice Tábor, a. s.
5. Nemocnice České Budějovice, a. s.

Hospodaření Nemocnice Kadaň se vyznačuje nejvyšší likviditu a nejnižší zadlužeností v rámci nemocnic této skupiny. Objem jejich krátkodobých závazků se meziročně prakticky nezměnil. Rentabilita tržeb se sice v roce 2010 si zhoršila, ale stále se udržuje vysoce nad průměrnou hodnotou za všechny nemocnice v dané skupině. Celková likvidita Nemocnice Prachatice se v posledních třech letech zvyšovala a v roce 2010 dosáhla nadprůměrné hodnoty. Objem její přidané hodnoty se v obou letech zvýšil nad průměrem nemocnic v této skupině.

Nemocnice Český Krumlov v roce 2010 vykázala nadprůměrnou likviditu i rentabilitu tržeb a velmi nízkou zadluženost. Nemocnice Tábor, letos čtvrtá v pořadí, si polepšila z loňského 9. místa. Tato nemocnice meziročně zvýšila likviditu a rentabilitu tržeb, snížila také svou zadluženost. Pozitivním jevem je i zkrácení doby obratu závazků i pohledávek. Největší skok udělala Nemocnice České Budějovice, která loni obsadila až 19. místo. Tato nemocnice vykázala druhou nejvyšší celkovou likviditu v rámci obchodních společností, jednu z nejvyšších hodnot rentability tržeb a meziroční snížení zadluženosti. Dále dosáhla i nadprůměrného růst tržeb v roce 2010 a doba obratu jejich krátkodobých závazků se snížila na téměř polovinu hodnoty z předchozího roku.

Letos jsme také nově posuzovali rentabilitu aktiv ROA (poměr výsledku hospodaření k aktivům) a rentabilitu tržeb RETS (vyjadřuje, jaký poměr má provozní zisk z celkových tržeb).

Rentabilita aktiv (ROA):

1. Nemocnice Podlesí a. s.
2. CNS-Centrum Třinec s. r. o.
3. Šumperská nemocnice a. s.
4. VISUS, spol. s r. o.
5. Nemocnice Valašské Meziříčí a. s.
6. Nemocnice Boskovice, s. r. o.
7. Nemocnice Hranice, a. s.
8. Nemocnice Tanvald, s. r. o.
9. Středomoravská nemocniční a. s., Nemocnice Šternberk
10. Vítkovická nemocnice, a. s.

Rentabilita tržeb (RETS):

1. Nemocnice Podlesí a. s.
2. CNS-Centrum Třinec s. r. o.
3. VISUS, spol. s r. o.
4. Nemocnice Tanvald, s. r. o.
5. Vítkovická nemocnice, a. s.
6. Nemocnice Valašské Meziříčí a. s.
7. Nemocnice Hranice, a. s.
8. Nemocnice Český Těšín a. s.
9. Šumperská nemocnice a.s.
10. Jesenická nemocnice, spol. s r. o.

Kategorie Nemocnice - příspěvkové organizace (krajské a městské nemocnice)

V kategorii příspěvkových organizací dosáhla nejlepších výsledků (bez ohledu na počet lůžek) Nemocnice Na Homolce (v loňském ročníku až pátá). Druhá v pořadí Nemocnice Ivančice, příspěvková organizace skončila v loňském ročníku na 14. místě a je tak i nemocnicí, která se zlepšila nejvíce. Třetí místo obsadila Nemocnice Blansko (v loňském ročníku druhá). Loni třetí, letos čtvrté místo patří Centru kardiovaskulární a transplantační chirurgii. Pětici nejlepších uzavírá Nemocnice Vyškov, která ve srovnání s loňským ročníkem postoupila o tři příčky v žebříku nejúspěšnějších nemocnic v této kategorii.

Pořadí v roce 2011:

1. Nemocnice Na Homolce
2. Nemocnice Ivančice
3. Nemocnice Blansko
4. CENTRUM KARDIOVASKULÁRNÍ A TRANSPLANTAČNÍ CHIRURGIE
5. Nemocnice Vyškov

Hospodaření Nemocnice Na Homolce se dlouhodobě vyznačuje nízkým podílem osobních nákladů na tržbách a tudíž vysokou produktivitou práce a dále i stabilní celkovou zadlužeností. Také využití kapitálu je na dobré úrovni, doba obratu krátkodobých pohledávek se v roce 2010 meziročně snížila na polovinu. I když se doba splatnosti krátkodobých závazků v roce 2010 mírně zvýšila, stále se drží ve srovnání s ostatními nemocnicemi na nízké úrovni. Nemocnice Ivančice podstatně zvýšila rentabilitu tržeb, její zadluženost je nejnižší v rámci daného souboru nemocnic, dokázala snížit dobu obratu krátkodobých pohledávek i závazků. Zaznamenala i vysoký růst zisku.

Nemocnice Blansko vykazuje podprůměrný podíl osobních nákladů na tržbách a nadprůměrnou hodnotu ukazatele rentabilita tržeb. V roce 2010 se jí podařilo snížit zadluženost, ta však i přesto zůstala nad průměrem za nemocnicemi v tomto souboru. Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie vykázalo nadprůměrnou likviditou i poměrně vysokou rentabilitou tržeb. Hospodaření Nemocnice Vyškov je stabilní, ve všech třech letech vysoce převažoval objem jejích krátkodobých aktiv nad objemem krátkodobých závazků. Navíc vykazuje tato nemocnice jednu z nejnižší zadluženosti.

Umístění nemocnic podle počtu lůžek (u cca jedné čtvrtiny počet lůžek nebyl zjištěn)

Menší nemocnice (kategorie do 350 lůžek)

1. Nemocnice Ivančice
2. Nemocnice Blansko
3. CENTRUM KARDIOVASKULÁRNÍ A TRANSPLANTAČNÍ CHIRURGIE
4. MASARYKŮV ONKOLOGICKÝ ÚSTAV
5. ÚSTAV HEMATOLOGIE A KREVŇÍ TRANSFUZE

Velké nemocnice (kategorie nad 351 lůžek)

1. Nemocnice Na Homolce
2. Vojenská nemocnice Olomouc
3. Nemocnice Třinec, přísp. org.
4. ÚSTAV PRO PÉČI O MATKU A DÍTĚ
5. Nemocnice Slaný

Kategorie fakultních nemocnic

V kategorii fakultních nemocnic se na první místo dostala Fakultní nemocnice Plzeň, která loni obsadila třetí místo. Na druhé příčce nalezneme Fakultní nemocnici v Motole, jediná pražská nemocnice mezi pěti nejlepšími. V loňském ročníku byla pátá. Na třetí příčce skončila, v loňském ročníku vítězná nemocnice, a to Fakultní nemocnice Hradec Králové. Čtvrtá Fakultní nemocnice Olomouc si rovněž polepšila, neboť v loňském ročníku obsadila šesté místo. Soubor pěti nejlepších fakultních nemocnic uzavírá Fakultní nemocnice Brno, která v loňském ročníku skončila jako poslední, a je tudíž největším skokanem. **Hospodaření fakultních nemocnic je poměrně vyrovnané, rozdíly v jejich CCB INDEXU jsou velmi malé.**

Nejvíce se zlepšilo hospodaření Fakultní nemocnice Brno, která v loňském ročníku obsadila poslední místo mezi fakultními nemocnicemi.

Pořadí v roce 2011:

1. Fakultní nemocnice Plzeň
2. Fakultní nemocnice v Motole
3. Fakultní nemocnice Hradec Králové

Fakultní nemocnice Plzeň snížila v roce 2010 své krátkodobé závazky i celkovou zadluženost. Její tržby se vzrostly nad průměr nemocnic v této kategorii a meziroční zlepšení dosáhla i u rentability tržeb. Fakultní nemocnice v Motole výrazně zvýšila celkovou likviditu a snížila zadluženost. Zachovala si poměrně nízkou dobu obratu krátkodobých závazků.

Fakultní nemocnice Hradec Králové dosahuje dlouhodobě nadprůměrné likvidity a podprůměrné zadluženosti, která se navíc již třetím roce po sobě snižuje. Fakultní nemocnice Olomouc dosáhla v roce 2010 značného zvýšení rentability tržeb, meziroční růst byl v rámci těchto nemocnic nejvyšší. Patří v této kategorii k nemocnicím s nízkým podílem osobních nákladů na tržbách. V roce 2010 výrazně snížila svou zadluženost a také dobu obratu krátkodobých závazků. Fakultní nemocnice Brno

zvýšila celkovou likviditu již druhým rokem po sobě, vyznačuje se nízkým podílem osobních nákladů na tržbách a podařilo se jí snížit celkovou zadluženost.

Vybrané statistické ukazatele

Doba splatnosti krátkodobých závazků (medián)

Fakultní nemocnice	76 dní
Krajské a městské nemocnice	55 dní
Obchodní společnosti	67 dní

Nejdelší dobu splatnosti krátkodobých závazků vykázaly fakultní nemocnice, ve srovnání s předchozím rokem se doba prodloužila. Naopak u nemocnic obchodních společností se doba splatnosti ve srovnání s předchozím rokem zkrátila. Stejně jako v předchozím ročníku, tak i v tomto letošním to byly krajské a městské nemocnice, které své krátkodobé závazky splácely nejrychleji, i když i v tomto případě se doba splatnosti meziročně prodloužila.

Doba inkasa pohledávek (medián)

Fakultní nemocnice	44 dní
Krajské a městské nemocnice	43 dní
Obchodní společnosti	44 dní

Doba inkasa krátkodobých pohledávek se u všech tří typů nemocnic sblížila. Meziročně se nejvíce prodloužila v případě krajských a městských nemocnic příspěvkových organizací (o 9 dní), které však v loňském ročníku dosáhly zdaleka nejnižších hodnot.

Celková likvidita (medián)

Fakultní nemocnice	1,02
Krajské a městské nemocnice	1,48
Obchodní společnosti	1,08

Celková likvidita byla u všech tří typů nemocnic vyšší než 1. V případě fakultních nemocnic to bylo však jen velmi těsně nad hodnotu 1, což naznačuje možné obtíže s řádným splácením jejich krátkodobých závazků. Meziročně se likvidita zhoršila nejen u fakultních nemocnic, ale i u krajských a městských nemocnic příspěvkových organizací. U nemocnic obchodních společností se hodnota tohoto ukazatele zvýšila.

ZÁVĚR

Mezi roky 2009 a 2010 tak došlo ke zhoršení CCB INDEXU u všech typů nemocnic. Nemocnice obchodní společnosti a fakultní nemocnice zaznamenaly v těchto dvou letech shodné zhoršení, které bylo větší než v případě krajských a městských nemocnic příspěvkových organizací.

V roce 2010 se snížila celková likvidita nemocnic (měřená mediánem) s výjimkou nemocnic obchodních společností. Tato skupina nemocnic svou celkovou likviditu zvýšila a její úroveň po dvou letech přesáhla hodnotu 1.

Zadluženost se v roce 2010 snížila u všech typů nemocnic, nejvíce u obchodních společností. Tato skupina nemocnic se však i nadále vyznačuje mnohem vyšší zadlužeností než zbývající dvě.

V roce 2010 se u nemocnic snížil jak počet zaměstnanců, tak i počet lůžek. V roce 2009 připadlo v průměru na jedno lůžko 1,65 zaměstnance, o rok později to bylo již jen 1,56. K tomuto vývoji došlo ovšem v podmínkách dalšího růstu objemu osobních nákladů v přepočtu na jednoho zaměstnance, čímž se dále zvýšil podíl osobních nákladů na tržbách nemocnic.

Princip hodnocení nemocnic

Hodnocení nemocnic vychází z výpočtu sady ukazatelů, definovaných speciálně pro příspěvkové organizace (vyjma obchodních společností). Vychází se z výpočtů ukazatelů za rok 2009 a 2010 a kromě veličin v daných obdobích se počítá i meziroční změna ukazatelů. Do hodnocení vstupují mimo jiné i ukazatele, hodnotící schopnost hradit závazky, likviditu a podobně. CCB – Czech Credit Bureau, a.s. v tomto hodnocení využila především zkušeností s hodnocením municipalit. Segment municipalit sleduje a monitoruje již od roku 2004. Příspěvkovým organizacím se v intenzivnější míře věnuje především v posledních pěti letech. Zdrojem informací pro hodnocení nemocnic – příspěvkových organizací je rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha příspěvkových organizací, které jsou zveřejněny na informačním portálu MF ČR.

Pro hodnocení nemocnic – obchodních společností jsme využili údaje v databázi CRIBIS, kterou společnost CCB vytváří od roku 2006. V této databázi jsou shromážděny všechny účetní závěrky obchodních společností, které tyto společnosti zveřejnily na Sbírce listin. Samotné vyhodnocení probíhá podle metodiky, kterou CCB vyvinula pro segment malých a středních podniků. Metodika výpočtu hodnocení je nastavena pro celkem 28 oborů činností v členění dle CCB. Do jednoho z těchto oborů jsou začleněny i nemocnice – obchodní společnosti. Sleduje se zde především celková zadluženost, celková likvidita, dále například doba splatnosti krátkodobých úvěrů a podobně.

CCB INDEX pro obchodní společnosti

- Likvidita celková
- Likvidita běžná
- Celková zadluženost (%)
- Leverage
- Doba obratu krátkodobých pohledávek
- Doba obratu krátkodobých závazků
- Úrokové krytí
- ROS (%) (Return on Sales)
- ROA (%) (rentabilita aktiv)

Prezentace výsledků – Hodnotící zpráva a Odborná konference „Efektivní nemocnice 2011“

Zřizovatelé a vrcholový management nemocnic mohou obdržet výsledné hodnocení finanční kondice své nemocnice spolu s popisem silných a slabších stránek formou Detailní hodnotící zprávy, kterou poskytuje společnost HealthCare Institute – viz odkaz: <http://www.hc-institute.org/v2/obj.php>.

Hlavní informace k tomuto hodnocení budou poskytnuty ve dnech 29. - 30. listopadu 2011 na Odborné konferenci „Efektivní nemocnice 2011“ určené zřizovatelům a ředitelům nemocnic a zdravotních pojišťoven. Na této konferenci bude předáno také ocenění nejlépe hodnocené nemocnici.

Profil CCB – Czech Credit Bureau, a. s.

Společnost CCB – Czech Credit Bureau, a.s., která dodává technickou podporu a organizuje projekty Bankovního a Nebankovního úvěrového registru, byla založena v listopadu 2000. CCB je 100% dceřinou společností firmy CRIF S.p.A., založené v italské Bologni v roce 1988, která je dnes 4. největší světovou společností v oblasti provozování úvěrových registrů a systémů pro podporu úvěrového rozhodování.

Hlavním cílem CCB bylo vytvoření úvěrového registru v České republice s pokrytím všech relevantních segmentů trhu. Oblast působnosti CCB se postupně rozšířila i na aplikace moderních rozhodovacích nástrojů v rámci finančního i veřejného sektoru. Bankám, leasingovým, splátkovým a dalším společnostem, včetně státní správy a samosprávy, poskytuje celou škálu finančních produktů a služeb zaměřených na posouzení bonity klientů, kontroly rizika a využití tržních příležitostí. Na Slovensku působí prostřednictvím své sesterské společnosti SCB – Slovak Credit Bureau se sídlem v Bratislavě.

Profil HealthCare Institute (HCI)

Nezisková organizace HealthCare Institute je zaměřena na tyto hlavní činnosti:

- projekt na podporu zkvalitnění služeb pro pacienty ve zdravotnictví (žebříčky nemocnic dle patientské spokojenosti od r. 2006)
- pořádání mezinárodních odborných konferencí

Projekt „NEMOCNICE ČESKÉ REPUBLIKY“

Měření a porovnání nemocnic:

- dle spokojenosti pacientů
- dle spokojenosti zaměstnanců
- dle finančního zdraví nemocnic
- dle efektivity jejich procesů (v přípravě)

Mezinárodní odborná konference „EFEKTIVNÍ NEMOCNICE“

- zvyšování kvality a efektivity nemocnic (diskusní platforma - fokus na představitele nemocnic, zdravotních pojišťoven, ministerstva a pacientů)
- důraz na příčinně propojené vazby dlouhodobé úspěšnosti nemocnice (spokojený klient - spokojený zaměstnanec – zdravá finanční kondice – efektivní procesy v organizaci = „spojité nádoby“)

Více informací na www.hc-institute.org

Kontakty

Organizátor celostátního projektu Nemocnice ČR:
HealthCare Institute – hodnocení a porovnávání kvality a efektivity ve zdravotnictví

www.hc-institute.org, www.nejlepsi-nemocnice.cz

Daniel Vavřina, předseda neziskové organizace

tel: +420 608 878 400

e-mail: d.vavrina@hc-institute.org

Odborný partner projektu:

Czech Credit Bureau, a. s.

www.creditbureau.cz

Jan Cikler, projektový manažer

tel: +420 277 778 537

e-mail: jan.cikler@creditbureau.cz

Organizace HealthCare Institute děkuje za podporu odbornému partnerovi – společnosti **CCB – Czech Credit Bureau, a. s.** – a ostatním partnerům celostátního projektu Nemocnice ČR 2011 – viz www.nejlepsi-nemocnice.cz.